

Kur' an ve Sünnete göre Tarikatçılar Nasıl Düşünüyor!?

www.salaf.de

Nakşiler nasıl düşünüyor, Giriş

Hamd Allâhu Teâlâ'ya mahsustur. O'na ş anına yakış ır ş ekilde hamd eder, O'na ibadet eder, O'ndan yardım beklerim. O'nun seçkin kullarına ve peygamber efendimiz Muhammed'e (sas) onun Âline, tahir ezvacına, ş erefli eshabına ve onların yoluna kıyamete kadar tabi olanların üzerine olsun.

Değerli okuyucu, son zamanlarda insanlığın içinde bulunmuş olduğu durum iyice çıkmaza giderken bazı insanların bu durumdan kurtuluş un İslam'ı yaş amakla olduğunun farkına varmış tır. Bu kaniya varan kiş i İslamın da ancak bir tarikat ş eyhine bağlanmakla yaş ayabileceğine inanmış veya inandırılmış ve tabiri caizse yağmurdan kaçarken doluya tutulmuş tur.

Bu zavallı belki inanç yönüyle önceki durumu sonraki durumundan daha saf ve temiz idi. Çünkü önceden fitrat üzere idi, ama sonradan dalalet davetçilerinin tuzağına düş üp decalların emrine boyun eğmiş tir.

Bu insanlar artık Allâhu Teâlâ'nın sözlerini dinlemez, Rasulullah sas'in hadislerine itibar etmez. Artık onun ş eyhi ş eriatın kaynağı olmuş , o ş eyhi ne derse bütün var gücüyle ona sanılmaktadır.

Bunlar hep toplumumuzun cahil kalıp İslam'ın asıl kaynaklarından uzaklaş trılmasındandır.

Bunların sonunda iddia edecekleri ş ey ise ya peygamberlik yada ilahlıktır. Son zamanda kendisini peygamber ilan eden deccallardan birisini hepiniz televizyonlardan takip ettiniz.

Allâhu Teâlâ buyurmaktadır:

“Ş üpbesiz bu, benim dosdoğru yolumdur. Buna uyun. (Baş ka) yollara uymayın Zira o yollar sizi Allah'ın yolundan ayırır. İş te sakınmanız için Allah size bunları emretti.”
(En'am 153)

Aş ağıdaki alıntı bir Nakş i ş eyhi'nin oluş turduğu komisyon tarafından yazmaya baş ladığı “Ruhu'l Furkan” tefsirindeki yanlış lıkları gidermek niyetiyle, kendisine yazılan bir mektup sonrasında gerçekleş en görüş me tutanaklarıdır. Mektubu Süleymaniye Vakfı'ndan bir heyet hazırlamış tı. Ancak uzayan zaman zarfında mektuba cevap verilmedi. Lakin bu mektupdaki eleş tiriler daha sonra karş ılıklı bir görüş menin vesilesi olabildi. Diyanet Teş kilati İstanbul İl Müftülüğü'nde Fetva Dairesi Başkan ve aynı zamanda Süleymaniye vakfi Başkan Doç. Dr. Abdulaziz Bayındır ile söz konusu Nakş i ş eyhi ve yardımcıları arasındaki bu diyalog daha sonra da karş ılıklı görüş me/ münazara vesilesi oldu.

Göş üme sırasında yanında sekreter bulunduran Bayındır, bu görüş meyi fotokopi ile çoğalttı. Bu görüş me geleknesel İslam anlayış ının ve zaafının somut olarak anlaş abilmesi için tesbitler içermektedir. Bu görüş mede söz konusu Nakş i ş eyhi'n verdiği cevapları, ş ahitler huzurunda kaydedildiği için mevsuk kabul ediyoruz.

“Bir ş eyh Efendi ile görüş me”

İstanbul'da bulunan bir ş eyh Efendi ve etrafında yer alan bir kısım hocaların bazı görüş leri vatandaş lar tarafından bana soruldu. Bunları doğru görmediğimden onlardan bir

hocaya dedim ki; sizin bana ulaş an görüş erlinizde yanlış lıklar buluyorum, bir araya gelelim de bunları bana izah edin. O da onları kendilerine yazılı olarak iletmemi ve yapacakları bir hazırlıktan sonra görüş memizin uygun olacağını söyledi. Bunu üzerine bu konuda bana **sorular bazı soruları içeren bir yazıyı Aralık 1993'te kendilerine gönderdim.**

Aradan altı ay geçtikten sonra benimle görüş mek istediklerini bildirdiler. Ş eyh Efendi baş ta olmak üzere tarikatın ileri gelen bütün hocalarının bulunduğu bir yerde beni kabul ettiler. Benim yanımda sadece sekreterliğimi yapan Hasan Ali vardı. Aş ağıda onlara yazdığım yazıyı ve yaptığımız görüş meyi bulacaksınız.

Ş eyh Efendi'nin kimliğini gösteren ifadeler mektuptan çıkarılmış tır. Görüş me bölümünde verilen isimleri sadece onları yakından tanıyanların teş his edebileceği şekilde yazılmış tır. Bu yazıda karşı tarafın sözlerine herhangi bir ilavede bulunmadım. Konuş manın bana ait kısmına bir kısım eklemeler yaptım. Çünkü tartış ma ortamının heyecanı ve her taraftan yapılan yüklemeler cevap yetiş tirme kaygısıyla söyleyemediğim bazı şeyler kalmış tı. Aş ağıda bulacağınız uzun açıklamalar konuş ma sırasında yer almayan ve sonradan yapılan ilavelerdir. Çünkü o ortam, böyle uzun açıklamalar yapmaya imkan vermemiş ti. Önemli olan kimin haklı kimin haksız çıktığı değil, hakkın ortaya çıkmasıdır.

Cenabı Hak'tan bu gayretleri rızasına muvafık kılınmasını niyaz ederim.

Ş eyh Efendiye gönderdiğim yazı

Soru 1- "Kul ile Mevla arasında vesile ve vasita olmaya müstehak olmuş (hak kazanmış), manevi yolu iyi bilen ve salikleri o yola ulaş trabilen bir Ş eyh aramak Ş eriatın emrettiklerindedir." diyorsunuz.

- Ş eyh, kul ile Allah arasında vesile ve vasita olma hakkını nereden elde etmiş tir? Bunun kaynağı nedir?
- Ş eriat'ta Kitap ve Sünnet'e uymak emredilmiş tir. Kitap ve Sünnet'te açıkça belirtilmeyen hususlarda herhangi bir müctehidin görüş üne uymak yeterlidir. Çünkü Allahu Teâlâ hazretleri **"Eğer bilmiyorsanız bilenlere sorunuz"** (Nabl 16/43) buyurmuş tur. Bir Ş eyh aramayı emreden Ş er'i delil nerede vardır?
- Burada kastedilen manevi yolla ne kastediliyor? Maksat Kitap ve Sünnet'e uymaksa neden " Kitap ve Sünnet'i" iyi bilen Ş eyh bir denilmiyor? Yoksa kastedilen manevi yol bundan ayrı bir Ş ey midir?

Soru 2- Maide suresinin 35. ayetinde geçen **"O'na yaklaş maya vesile arayın"** ilahi kelamı, Ş eyhi Allah Teâlâ ile kul arasında bir vasita ve vesile kılmanın delili olarak gösterilmiş tir. Buna bağlı olarak sık sık Ş eyhin ruhaniyetinden istanede bulunma yani ondan yardım isteme gereği tekrarlanmaktadır.

Kiş iyi Allahu Teâlâ'ya yaklaş tran Ş eyin, imandan sonra salih amel olduğu Kur'anı Kerim'in tam 62 ayetinde yer almış tır.

"Bizim katımızda size yakınlık sağlayacak olan ne mallarınız, ne evladınızdır. Ama inanıp salih amel işleyenler böyle değildir. Onlar yaptıklarının kat kat karş ılığını göreceklidir. Onlar yüksek katlarda güven içinde olacaklardır." (Sebe 34/37)

Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, **"Ona yaklaş maya vesile arayın"** ayetini Ş öyle tefsir etmiş tir: "Biz mü'miniz, Allah bizi mücerred iman ile sever deyip deyip de laubali olmayınız. Allah'tan korkunuz, fena ahlaktan fena amelden sakınınız, iradenizi sarf edip esbaba da teş ebbüs ediniz, Allah'ın emirlerini ifa eyleyiniz ve bununla da kalmayıp Allah'a yaklaş mak için daima vesile arayınız, her fırsattan bil istifade kendi gönlünüz ve hüsnü arzunuzla feraiz ve vacibat haricinde güzel güzel iş ler, rızai ilahiye muvafık ameller yaparak kendi tarafınızdan

da kendinizi Allah'a sevdirmek isteyiniz, isteyerek, yalvararak çalışınız ve uğraşınız demek olur."

Bazı tarikat mensubları, ş eyhlerinin makamını anlatmak için ş öyle bir mantık ortaya koymaktadırlar:

"Cumhurbaşkanı ile görüşmek isterseniz onunla doğrudan temas kurabilir misiniz? Sizi ona götürecek bir aracıya ihtiyaç olmaz mı? İşte ş eyh de Allah ile kul arasında böyle bir aracı, bir vasıta'dır.

Bu sebeple ş eyhe tam bağlanmak, ona rabita etmek, kalple ondan yardım istemek ve ona asla itiraz etmemek gereği ileri sürülüyor. Bunu sizin tarikata mensup olanlar da söylüyorlar. Yukarıdaki vesile ve vasıta ifadeleri de bu görüşün dayanağı sayılıyor.

Kuranı Kerim'de sık sık peygamberlerin kıssaları anlatılır ama onlardan hiç birinde Allah'a, bir insanı vasıta olarak yaklaşma yöntemi görülmez. Sizin takdim ettiğiniz yöntem, Zümer suresinde belirtilen yaklaşma yöntemine uygun düşüyor. Allah'ı Teâlâ ş öyle buyuruyor:

"İyi bil ki saf din Allah'ın dinidir. O'nun berisinde bir takımlarını ilahlar edinenler ş öyle demekteler: Biz onlara başka bir maksatla değil sadece bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye kulluk ediyoruz. İşte Allah, onların aralarında tartışıp durdukları ş eyde hükmünü verecektir. Allah yalancı ve gerçekleri örtüp duran kimseleri doğru yola sokmaz" (Zümer 3).

Denebilir ki bir ş eyhe tutunmanın neresi ayette belirtilen ş ekliyle evliyaya tutunmak olur? Müşriklerin putlarına tapındıkları gibi ş eyhlere tapınma mı vardır?

İbadet etmiş olmak için puta secde eder gibi ş eyhe secde etmek gerekmez. Çünkü ibadet secdeden ibaret değildir. Asıl ibadet duadır. Peygamber (ass) ş öyle buyurmuş tur: **"Dua ibadetin kendisidir"**¹. **"Dua ibadetin ilğidir, özüdür."**²

Cenabı Hak , Kuranı Kerim'de bir çok ayette müşriklerin durumunu belirirken **"Allah'tan başkasına dua etmek"**³ ifadesini kullanmıştır. Peygamber (sas)'e verdiği bir emirde ş öyle buyurmuş tur:

"De ki: Ben yalnızca Rabbime dua ederim. O'na hiç bir ş eyi ortak koşmam." (Cin 20) İnsanlar öteden beri en çok dua ve ibadet konusunda yanıldıkları için bütün peygamberlerin davetinin temelini bu husus oluşturmuş tur. Bize de kıldığımız namazların bütün rekatlarında Fatıha suresini okumamız emredilmiş ve günde kırk kere **"Yalnızca sana ibadet eder ve yalnız senden yardım isteriz." (Fatıha 5)** ayeti tekrarlatılarak konu zihinlerimizde canlı tutulmuş tur.

Yardım istemenin usulü Kur'anı Kerim'de ş öyle açıklanmıştır:

"Ey iman edenler! Sabır ve namaz ile Allah'tan yardım isteyin. Çünkü Allah muhakkak sabredenlerle beraberdir" (Bakara 153)

Hal böyle iken çok tekrarlanan, ş eyhe rabita etmek, onun ruhaniyetinden yardım istemek ona ibadetten başka ne ile açıklanabilir.

Ş u ayetleri dikkatle düşünelim:

"El açıp yalvarmaya lâyık olan ancak O'dur. O'nun dışında el açıp dua ettikleri onların isteklerini hiçbir ş eyle karşılamazlar. Onlar ancak ağzına gelsin diye suya doğru iki avucunu açan kimse gibidir. Halbuki (suyu ağzına götürmedikçe) su onun ağzına girecek değildir. Kafirlerin duası kuşkusuz hedefini ş aşmış tur." (Rad 14)

"Allah'ı bırakıp da taptıkları (putlar), hiçbir ş ey yaratamazlar. Çünkü onlar kendileri yaratılmışlardır." (Nahl 20)

¹ Tirmizi, Dua 1,3372 nolu hadis.

² Tirmizi, Dua 1,3371 nolu hadis.

³ Nisa 117; En'am 40,41,56,71,108; Araf 37,194,195,197; Yunus 38,66,106; Hud 101; Rad 14; Nahl 20,86 vd...

“Çünkü Allah, hakkın ta kendisidir; O ’ndan baş ka dua ettikleri şeyler ise hiç şey üphesiz bätüldür. Gerçekten Allah çok yüce, çok uludur.” (Lokman 30)

“De ki: Eğer duanız olmasa Rabbim katında ne ehemmiyetiniz olur?” (Furkan 77)

Soru 3- “Mevlanın fazl-u keremiyle masiva (Allâhu Teâlâ’nın dışındaki her şey) salikin nazarından tamamen kalkıp, Allah’tan gayrı (yabancıları) görmekten isim ve resim kalmayınca, muhakkak fenafillah hali sonuna ermiş olur, Ve böylece Seyr-i ilallah (Mevla’ya doğru olan manevi yürüyüş) tamamlanmış olur” diyorsunuz.

- Burada söz edilen fena fillah önemli bir merteye gibi gösteriliyor. Bunun Kur’an’da ve Sünnet’te delili var mıdır? Asr-ı Saadette böyle bir şeyden bahseden olmuş mudur?
- Mevla’ya doğru olan manevi yürüyüşün daha hayatta iken tamamlanmış olması hangi şeyin delil ile açıklanabilir?

Soru 4- “İşte fena denilen bu tarikat beka denilen bir hakikatle, yani bunları kazanmak sebebiyle kişiye “veli” (hakiki Allah dostu) demek doğru olur. Ve nefsi emmare (sürekli kötülük emreden nefis) mutmainneye dönüşür; küfürden ve inkardan vazgeçer. O Mevlasından, Mevlası da ondan razı olur. Nefsin tabiatında bulunan kerahat (ibadetlere karşı olan isteksizlik hali) ortadan kalkar.” diyorsunuz.

- Burada veli için yeni bir tanım yapmışsınız. Halbuki velinin Kuran-ı Kerim’de bir tanımı vardır. Allahu Teâlâ hazretleri şöyle buyurmaktadır:

“İyi bilin ki Allah’ın velilerine korku yoktur. Onlar üzülecek de değildirler. Bunlar inanmış olan ve takva ehli olan kimselerdir.” (Yunus 62-63)

Burada inanıp takva ehli olanlar Allah’ın velisi sayılmıştır. Takva ehli olanların kimler olduğu da Bakara suresinin baş tarafında bildirilmiştir. Bu ayetlere göre:

“Onlar gaybe inanan, namazı kılan, kendilerin verilen rızıktan yerli yerince harcayan, Hz. Peygambere ve ondan önceki peygamberlere indirilenlere inanan, ahireti kesinkes kabul eden kimselerdir.” (Bakara 2-4) Velinin Kur’an’da tanımı bu iken siz niçin başka tanım yapıyorsunuz?

- “Nefsi emmare mutmainneye dönüşür, küfürden ve inkardan vazgeçer” deniliyor, Nefsi emmareye ve nefsi mutmainneye Kuran-ı Kerim’in dışında nasıl mana verilebilir? Kur’an-ı Kerim’de nefsi emmare ile ilgili olan ayet şudur:

“Ben nefsimi temize çıkarmam, çünkü nefis Rabbimin esirgemesi olmadıkça kötülüğü emreder durur.” (Yusuf 53)

Burada Hz. Yusuf (as) emmare diye kendi nefsinden bahsetmektedir. Bir büyük peygamberin nefsi için nefsi emmare deniyorsa hiç kimse emmareden kurtulamaz demektir. Ayette nefsi emmareyi ifade eden cümle isim cümlesidir. Arapça’da isim cümleleri devam ve subut ifade eder. Yani nefsin kötülüğü emretmesi devamlı olur. Ayrıca bu konulardaki şeyhleri gidermek için ayette cümlenin başına “inne” haberinin başına da “te’kid lam” ı getirilmiştir.

Nefsin mutmainne olması emmare olmaktan vazgeçmesi anlamına gelmez. Mutmainne demek imanında hiç bir şey üphesi kalmamış demektir.

Soru 5- Şöyle bir rabita tanımı yapıyorsunuz: “Rabita bir müridin, müşrid-i kamilin ruhaniyetiyle beraber, suretini kalp gözünün önüne getirerek hayal etmesi ve kalbiyle ondan yardım istemesinden ibarettir.”

- Kuran-ı Kerim’de bir şey ya açık ya da üstü kapalı ifadelerle anlatılır. Herhangi bir ayette ne açıkça ne de üstü kapalı olarak rabitadan bahsedilmiştir. Şeriat’ta rabitanın edileceği bir hüküm yoktur. Kıyas için illet birliği yani iki şey arasında bir ortak yön aranır. Rabita konusunda çok sayıda delil getirmenize rağmen

bunlardan hiç birisinin tarif edilen rabita illet birliği yoktur. Çünkü rabitanı özü, mürşidin ruhaniyeti ile beraber suretini kalp ile gözünün önüne getirerek hayal etmek ve kalbe ondan yardım istemek, diye tanımlanmış tır. Bu sadece Zümer suresinin 3. ayetinde geçen duruma benzemektedir ki bununla ilgili izahlar ikinci soru içindedir.

b) Madem mürşid Hz. Peygamberin vekilidir, düşünmek gerekmez mi, Hz. Peygamber (sas)'ın hiç bir sahabetine emretmediği şeyyi vekili nasıl isteyebilir?

Soru 6- "Allahu Teâlâ'ya ve Rasulune inanan, Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat itikadına sahip olan hiçbir kimsenin rabitayı inkar etmesi caiz değildir." deniyor. Bunu nasıl söyleyebildiğinizi anlamak mümkün değildir. Çünkü rabitayı sizin belirttiğiniz şeyleyle tarif eden ilk kişi 1776'da doğup 1826'da vefat etmiş olan Mevlana Halid-i Bağdadi'dir. Ondan önce yaşamış olan Ehl-i Sünnet'ten hiç kimse böyle bir şey söylememiş tır. Rabita Nakşibendi tarikat dışındaki tarikatlarda da kabul görmemiş tır.

Rabita, Mevlana Halid-i Bağdadi'nin ichtihadı olabilir. Müctehidler bir ichtihad yaptıkları zaman Kitap veya Sünnet'e dayanırlar. Kendilerine göre Kur'an ve Sünnet'te benzeri bulunan bir şeye kıyas yaparak görüşlerini ortaya koyarlar. Sonra da derler ki, "Bu benim görüşümdür; doğruysa Allah'dan, yanlışsa bendendir." Çünkü Hz. Adem'i yanıltan şeytanın kendilerini de yanıltabileceğini bilirler. Zaten Allahu Teâlâ hazretleri şeytanın peygamberlere dahi vesvese verdiğini beyan etmiş tır. Cenabı Hak şöyle buyuruyor:

"(Ey Resulum!) Biz, senden önce hiçbir resul ve nebi göndermedikki, o, bir temennide bulunduğunda şeytan onun dileğine ille de (beş eri arzular) katmaya kalkış masın. Ne var ki Allah, şeytanın katacağı şeyi iptal eder. Sonra Allah, kendi ayetlerini (lafız ve mana bakımından) sağlam olarak yerleş tirir. Allah, hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir." (Hac 52)

Allâhu Teâlâ Peygamberlere olan vesveseyi gidermeyi üstlenmiş tır. Ama peygamberler dışındaki için böyle bir üstlenme yoktur. Bu sebeple peygamberlerin dışındaki şahıslara ait olan her sözde, şeytan vesvesesi bulunabilir. Bunun için bütün müctehidler "Sözlerimiz Kur'an ve Sünnet'e uygun bulursanız alın, yoksa almayın." demiş lerdir. İş te böyle dikkat insanları hak yolda devamlı kılabilir.

Şeyhe itirazı bile caiz görmeyen bir anlayış, şeytanın arayпта bulamayacağı anlayış tır. Bu sebeple Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat'a uyma iddiasında bulunan herkes, tabi olacağı bir sözün Kitap ve Sünnet'e uyup uymadığını kontrol etmek zorundadır.

Soru 7- Burada Kur'anı Kerim'e aykırı iki hususa daha dikkatlerinizi çekerek yazıya son vermek istiyorum.

"İş lerinizde hayrete düş tüğünüz vakit kabir ehlinden yardım isteyin" diyor ve bunu Peygamber(sas)'ın söylediğini iddia ediyorsunuz. Her gün kırk kere **"Yalnız senden yardım isteriz."** (Fatıha 5) diyen bir Müslüman bir kitabın bir yerinde böyle bir ifade gördü diye gece odun toplayan insan gibi onu nasıl alabilir? Bu, odun yerine yılanı almak olmaz mı?

Ayrıca "Şeyhini şeyfaatçı, aracı kıl ki seni sevinçle doldursun." diyorsunuz. Şeyhe şeyfaat yetkisini kim vermiş ? Her namazdan sonra Ayetü'l-Kursi'yi okuyan ve **"Onun izni olmadan O'nun katında şeyfaat edecek olan da kimmiş ?"** (Bakara 225) ifadelerini tekrarlayıp duran bir müslüman böyle bir söze nasıl yeltenebilir? Bu söz Kur'anı Kerim'de şeyfaatle ilgili olarak geçen bütün ayetlere aykırı değil midir?

Sonuç olarak şey unu belirtmek gerekir ki; beş er olarak hepimiz her an yanılabiliriz. Bir müslüman olarak vazifemiz birbirimize hakkı tavsiye etmektir. Şeyriata uyma hususunda büyük gayretler içerisinde olduğunu bildiğimiz şeyh Efendi ve cemaatinin burada yazılanlara kulak vereceğini, bizim yanıldığımız husus varsa bizi uyaracaklarını kabul ediyoruz. Bu bir

baş langıçtır. Eğer hayırlı bir müzakereye sebep olursa ümmetin bundan çok faydalanacağı tabiidir. Durum tetkilerinize arz olunur.

Doç. Dr. Abdullaziz BAYINDIR

Ş eyh Efendi ile görüş me

7 Temmuz 1994 Perşembe günü öğle namazında, Ş eyh efendi'nin yanına davet edildim. Davetin sebebi, yukarıda yazıyla ilgili görüş alış veriş i yapmaktı.

Toplantıda Ş eyh Efendi, Abdullah Hoca, Vanlı Hoca, Kara Mustafa Hoca, Bayram Hoca, Ahmet Efendi ve adını bilmediğim hocalardan olduğu anlaş ılan üç kişi daha vardı. Dinleyici olarak bir kişi ile sekreterim Hasan Ali de orda yer almış tı. Söze Vanlı Hoca baş ladı.

Vanlı Hoca: Her ş eyden önce ş unu öğrenelim. Sen tasavvufu kabul ediyor musun, etmiyor musun?

Bayındır: Bu tasavvufdan ne kastedildiğine bağlıdır. Tasavvuf, Kur'an ve Sünnet'e uygun olarak müslümanlığı yaş amak için bir ş eyhin etrafında bir araya gelmekse bunun takdir edilmeyecek bir tarafı yoktur. Bunun adına ister tarikat, ister tasavvuf isterse ne denirse densin bu davranış peygamberlerin davranış ıdır.

Burada dikkat edilmesi gereken bir ş ey vardır. Ş eyh Efendiyi bir öğretmen, bir yol gösterici, örnek bir insan kabul edebiliriz. Ama tutar ş eyh efendiye Allah ile kul arasında bir takım vasıflar yüklemeye, onu bir vesile bir vasıta kılmaya, onun ruhaniyetinden yardım istemeye manevi himmetinden yararlanmaya kalkış ırsanız aş ırıya kaçmış olursunuz. Bizim karşı çıktığımız bu aş ınlıklardır. Kur'an ve Sünnet çerçevesi dış ına taş an aş ınlıklar kim, hangi ad altında yaparsa yapsın kabul etmemiz söz konusu olamaz.

Kara Mustafa Hoca: Bizim tasavvuf anlayış ımızı sana okuyayım. İmam Rabbani Hazretleri Mektubatında ş öyle buyuruyor: "Ş unu bil ki, ş eriatın üç bölümü vardır; ilim, amel ve ihlas. Bu üç bölümün hepsi gerçekleş meyince ş eriat gerçekleş mez. Ş eriat gerçekleş ti mi, Hak Subhanehu ve Teala'nın rızasının kazanılması da gerçekleş ir. Bu rıza öyle bir ş eydir ki, dünya ve ahiret mutluluklarının tamamından üstündür. *"Allah'ın rızası her ş eyden büyüktür."* (Tevbe 72) Öylese ş eriat, dünya ve ahiretin tüm mutluluklarını garantilemiş tir. Ş eriatın ötesinde ihtiyaç duyulacak bir ş ey yoktur.

Tarikat ve hakikat ki, sufilere bunlarla öne çıkmış lardır, üçüncü bölümü oluş turan ihlasın olgunlaş ması hususunda da ş eriatın emrindedirler. Bu iki ş eyin elde edilmesinin gayesi ş eriatı mükemmelleş tirmektir. Ş eriatın ötesinde herhangi bir ş ey yoktur."⁴

Bayındır: Bu tasavvuf anlayış ı bizim kabul edebileceğimiz bir anlayış tır. Bu anlamda bir tasavvuf terbiyesine ihtiyaç olduğuna inanıyorum. Sizin ortaya koyduğunuz ş eyler bu anlayış a aykırı olduğ u için kabul edemiyoruz.

Kara Mustafa Hoca: Bizim o anlayış a aykırı bir ş eyimiz yoktur.

Bayındır: Burada söz konusu edeceğ imiz ş eyler, sizin ş eriate açıkça aykırı olan inançlarınızdır. Eğer bunlar Hanefi, Ş afi, Maliki, Eş 'ari, Maturidi gibi herhangi bir mezhebin görüş üne aykırı olsaydı bunu gözümde büyütüp sert tavır ortaya koymazdık. Mütevatir olmayan hadis-i ş eriflere aykırı görseydik yine bu kadar fazla üzerinde durmazdık. Siz Kur'an-ı Kerim'in çok açık ifadelerine aykırı ş eyler söylüyor ve yazıyorsunuz. Bunlar karş ısında susarsak yanın Allah'ın herkesten önce siz bize hesap sorarsınız.

⁴ İmam Rabbani, Mektubat, 36. Mektup. Arapça nüsha, s.50

1. Kabir Ehlinden Yardım İstemek

Vanlı Hoca: Ş u hadisi kabul etmediğinizi söylemişsiniz: “İş lerinizde ne yapacağınızı ş aş ırdığınızda kabir ehlinden yardım isteyin.”

Bunun nesine karşı çıkıyorsunuz? Burada kabir ehlinden yardım istemek onlardan ibret almak demektir.

Bayındır: Eğer söz konusu olan ibret almaksa neden o kelimelerle söylenmiyor da yardım istemek ş ekinde söyleniyor? Hadis diye uydurulmuş olan bu sözün arapçasında “festeinu” (yarım isteyin) ifadesi kullanılmaktadır. Ama Allâhu Teâlâ hazretleri Fatıha suresinde bize her namazımızda “ıyyake nestein” (yalnız senden yardım isteriz) dedirtiyor. Burada hasır vardır. Yani yardımın sadece Allah’tan ileneceği ifade edilmektedir. O zaman yukarıdaki sözle bu ayetin metni açıkca çatış mıyor mu? Bu söze hadis diyebilmek için anlam bakımından Kur’anı Kerim’e aykırı olmaması ve Hz. Peygamber (sas)’den duyulduğunun bir senedi olması gerekir. Bu sözü Hz. Peygamber (sas)’den hangi sahabi duymuş tur, o sahabiden bize nakleden kimdir, hangi hadis alimi kitabında buna yer vermiş tir? Bütün bunların tespiti gerekir.

Hadis dediğiniz bu söz açıkca Kuranı Kerim’e aykındır. İkinci olarak da bu sözün hiç bir senedi yoktur. Ben size bunu duyuralı uzun bir süre geçti ama hiç bir senet getiremediniz. Çünkü olmayan bir ş ey getirilemez.

Bayram Hoca: Yaş yan bir insandan yardım istemiyor muyuz? Bir veli ölünce ruhu, kınından çıkmış bir kılıç gibi olur ve o zaman daha çok yardım yapma imkanı elde eder. Bunlar bir çok tasarruflarda bulunmaktadırlar.

Bayındır: Bu sözün Kur’an’dan ve Sünnet’den delili var mıdır? Hz. Peygamber (sas)’de ölmüş tür. Onu hatırladığımızda ve kabrini ziyaret ettiğimizde ona salat ve selam getiriyoruz. Bu halimizle Allah’ın rahmeti ve ebedi mutluluk onun olsun demek istiyoruz. Yani Allah’dan Peygamberimize olan ikramını daha da arttırmasını talep ediyoruz. Ama hiç bir duamızda Peygamber (sas)’den bir talepte bulunmuyoruz. Çünkü böyle bir ş ey Hristiyanların Hz. İsa’ya yaptığını bizim Hz. Peygamberimize yapmamız olur ki; bu yoldan çıkmaktan baş ka bir ş ey değildir. Ayrıca imanımızı tazelemek için söylediğimiz her ş ehadet kelimesinde ilk önce Rasûlullah’ın Allâhu Teâlâ’nın bir kulu olduğunu yani bizim gibi bir insan olduğunu vurgulayıp duruyoruz. “Eş hedü enne Muhammeden abduhu ve Rasuluh” demenin anlamı ş udu: “Ş unu çok biliyorum ki, Muhammed Allah’ın kulu ve rasuludur.”

Bayram Hoca! Velilerin ruhunun ölümlerinden sonra kınından çıkmış kılıçlar gibi olduğunu ve daha çok tasarrufta bulunduğunu, yani bir takım iş leri çevirebildiklerini ifade ettiniz. Bunu neye dayandırarak iddia edebiliyorsunuz?

Bayram Hoca: Bunu yazan bazı büyük alimler var.

Bayındır: O kitapları getirin. Ama herş eyden daha büyük olan Allâhu Teâlâ’nın kitabında bunun böyle olmadığına dair açık ayetler vardır.

“Allah, ölenin ölüm zamanı gelince, ölmeyenin de uykusunda iken canlarını alır da ölümüne hükmettiği canı alır, ötekini muayyen bir vakte kadar bırakır. Ş üpbe yok ki, bunda iyi düş ünecek bir kavim için ibretler vardır.” (Zümer 42)

Bu ayete göre Allah’ın belli bir yerde, berzah aleminde tuttuğu ölümlerin ruhunu, dirilerin ruhu gibi dünyaya salıverdiğini neye dayanarak iddia edebilirsiniz:

“Dirilerle ölümler de bir olmaz. Ş üpbesiz Allah, dilediğine iş ittirir. Sen kabirlerdekilere iş ittiremezsin!” (Fatır 117)

Hz. İsa (a.s)’ın ifadelerini ihtiva eden ş u ayet üzerinde düş ünmemek gerekmez mi?

“...İçlerinde bulunduğum müddetçe onlar üzerine kontrolcü idim. Beni vefat ettirince artık onlar üzerine gözetleyici yalnız sen oldun. Sen her ş eyi bakıyla görensiz.” (Maide 117)

Hız. İsa gibi bir peygamber, öldülden sonra ümmetinden habersiz olacak da herhangi bir velinin ruhu kınından çıkmış kılıç gibi tesirini arttıracak. Bu, batıl hayalden baş ka ne olabilir?

“Allah’ı bırakıp da kıyamet gününe kadar kendisine cevap veremeyecek şeylere tapandan daba sapık kim olabilir? (Oysa) onlar, bunların tapmalarından habersizdiler.” (Abkaf 5)

2. Vesile ve Vasıta

Ş eyh Efendi: Sen vesileyi kabul etmiyorsun. Vesileye dair delilimiz vardır. Hız. Peygamber (sas)’e âmâ geldi, ona dua etmesini söyledi. Peygamberimiz (sas) ona , abdest al, iki rekat namaz kıl ve “Ya Rabbi peygamberini vesile ederek senden ş ifa istiyorum.” diye dua et, buyurdu. O ş ahıs da bu dua ile beraber “Ya Rabbi peygamberini hakkımda ş efaatçi kıl” dedi. Bu sahih bir hadistir. Bu hadisi kabul etmiyorsan bizde seni kabul etmeyiz.

Bayındır: Böyle bir toplantıda bunun dile getirileceğini tahmin ettiğim için hadisi ş erifin bütün rivayetlerini yanıma aldım ve geldim.

Bu hadisi ş erif Tirmizi’de, İbn Mace’de ve Ahmed İbn Hanbelin Müsnedi’nde geçmektedir. Hadisi ş erif mealen ş öyledir:

“Gözleri kör bir adam Hız. Peygamber (sas)’e gelerek ş öyle dedi:

-Allah’a dua et, bana ş ifa versin. Peygamberimiz buyurdu ki,

-İstersen dua ederim, istersen durumuna sabredersen daha iyi olur. Adam dedi ki:

-Dua et.

Hız. Peygamber (sas) ona güzelce abdest almasını, iki rekat namaz kılmasını ve ş öyle dua etmesini emretti: “Allahım senden istiyorum, rahmet peygamberi Muhammed ile sana yöneliyorum.”

Ya Muhammed, ş u ihtiyacımın görülmesi için seninle Allah’a yöneldim. Ya Rabb onu benim hakkımda ş efaatçi kıl.”⁵

Burada sizin belirttiğiniz manada tevessül yoktur. Hız. Peygamber (sas) o ş ahıs için dua etmeye söz veriyor, onun da kendisiyle dua etmesini istiyor. Eğer Hız. Peygamber (sas) dua etmeye söz vermeseydi sizin iddianız akla gelebilirdi.

Ş eyh Efendi: Ş u ayet de tevessülün delillerindendir:

“Eğer onlar kendilerine zulmettikleri zaman sana gelseler ve Allah’dan bağış lanmayı dileselerdi, Rasul de onların bağış lanması için dua etseydi Allah’ın tevbeleri kabul ettiğini ve merhametli olduğunu göreceklerdi.” (Nisa 64)

Onlar Hız. Peygamber (sas)’e geliyorlar, Hız. Peygamber (sas) onların bağış lanmasını istiyor. İş te insanlar da evliyaullah’a gelir, onlar da Allah’ın bağış lamasını ister. Çünkü evliyaullah Hız. Peygamberin varisidir. Peygamberin yaptığını onlar da yaparlar.

Bayındır: Bilirsiniz İslamıette tevbe ve istiğfann ş ekli bellidir. EVELA kiş i yaptığı günahdan dolayı piş manlık duyar, ikinci olarak o günahı bir daha iş lemeye karar verir, son olarak da Allah’dan bağış lanmasını diler. İş lediği günah ta kul hakkı varsa, tevbesinin kabulü için ilgili ş ahıstan helallik alması da gerekir. Bizde Hristiyanlarda olduğu gibi günah çıkarma olmadığı gibi tevbe bir hocanın veya alimin yanına gitme de yoktur. Hocanın veya alimin yanına tevbenin nasıl yapılacağını öğrenmek ve hayır duasını almak için gidilir. Araya vasıta girdiği zaman bazı kimselerin Allah adına iş yapmaya kalkış maları sözkonusu olur ki, bunun açık delili yoksa ş irkten baş ka bir ş ey olmaz.

⁵ Tirmizi, Deevat, 119. Tirmizi hadisin sonuna ş u notu düş müş bulunuyor: “Bu hasen, sahih, garip bir hadistir. Hadisi sadece bu vecihden biliyoruz, Hatimli Ebu Cafer hadisinden. İbn Mace hacet namazı baş lığı altında zikretmiş tir, salat, 189. Ahmed b. Hanbel, c.4 s.138.

Yukarıdaki ayet, munafıklarla ilgili olarak inmiş bir ayettir. Ayeti iyi anlamak öncesine ve sonrasına (şiyak ve sibaka) bakmak gerekir.

Müslüman geçinen bir kişi yani münafık ile yahudi arasında anlaşmazlık çıkar. Yahudi çözüm için Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'e baş vurmayı, münafık da yahudi sihribazı Ka'b b. Eş ref'e gitmeyi önerir. Yahudi o münafığı güç bela ikna ettikten sonra Hz. Peygamber sas'ın huzuruna girerler. Peygamber sas yahudiyi haklı bulur. Dış arya çıkınca münafık bu hükme razı olamayacağını söyler ve arkadaşını zorla Hz. Ömer ra'ya götürür. Yahudi durumu ve münafığın Hz. Peygamber sas'ın hükmüne razı olmadığını anlatır. Münafık da yahudinin doğru söylediğini belirtince Hz. Ömer ra: "Biraz bekleyin, şimdi gelip hükmünü veririm" diyerek evine girer, kılıcını alır, çıkınca münafığın boynunu vurur ve "Allah'ın ve Peygamber'in hükmüne razı olmayana benim hükmüm budur" der.⁶

Kuranı Kerim 'de **"...Müslüman olduklarını ileri süren kişilerin yargı için Hz. Peygamber yerine tağuta baş vurmak istedikleri" (Nisa 4:60)**, Allahu Teala 'ın indirdiği kitaba ve O 'nu Peygamberinin hükmüne baş vurulması teklif edilince münafıkların iyice uzaklaş tıkları (Nisa 4:61), yaptıkları yüzünden baş lanna bir felaket gelince Hz. Peygamber sas 'e gelip "biz sadece iyilik etmek ve arayı bulmak istemiş tik" diye Allah 'a yemin ettikleri (Nisa 4:62) haber verildikten sonra Hz. Peygamber sas 'e, onlardan yüz çevirmesi, onlara öğüt verip tesirli konuş ma yapması emrolunuyor ve sonraki yukarıdaki ayete yer veriliyor.

"Biz her peygamberi Allah 'ın izniyle ancak kendisine itaat edilmesi için gönderdik. Eğer onlar kendilerine zulmettikleri zaman sana gelseler de Allah 'tan bağış lanmayı dileseler, Resul 'de onlar için istiğfar etseydi Allah 'ı ziyadesiyle affedici, esirgeyici bulurlardı." (Nisa 4:64)

Burada münafıkların bağış ı Allahu Teala 'dan dilemeleri gerektiği ve Peygamber sas 'de onların bağış lanmasını istemesinin tevbelerinin kabulüne sebep olacağı bildirilmiştir tir. Yoksa Hz. Peygamber sas 'ın Allahu Teala ile kul arasında vasita olması söz konusu değildir.

Ayrıca bunlar günahlarını hem Allahu Teala 'ya karşı hem de topluma karşı iş lemiş lerdir. Çünkü davranış larıyla toplumun huzurunu bozmakta ve kötü örnek olmaktadır. O toplumun baş kanı da Hz. Peygamber sas 'dır. Suçların bağış lanması için baş kan olan Hz. Peygamber sas 'ın huzurunda piş manlıklarını dile getirmeleri gerekiyordu.

Bunlar piş manlıklarını ortaya koyup Allahu Teala 'dan bağış isteyerek Hz. Peygamber sas 'ın huzuruna gelince Hz. Peygamber sas onları reddetmeyecek, onları hem müslüman toplum adına affedecek hem de bağış lanmaları için Allahu Teala 'ya dua edecektir.

Çünkü iş lenen günah kul hakkı ile ilgili ise tevbe için helallik almak gerekir. Bütün bir topluma karşı iş lenen günah için o toplumun reisinden helallik almak yeterli olacaktır. Münafıklar böyle yapsalardı Allahu Teala 'ının onları bağış lanması için bütün ş artlar oluş muş olacaktı.

Abdullah Hoca: Bizim Hoca Efendi 'ye bakış ımız, onun bize yardımcı olacağı yolundadır. Mesela bu gün mahkemede avukat tutma zorunluğu yoktur. Ama genellikle avukat tutanlar davayı kazanırlar. Hoca Efendi de bizim avukatımızdır.

Bayındır: Siz hiç bir ş eyden haberi olmayan hakim ile gizli aş ıkar her ş eyi bilen Allahu Teala 'yı aynı mı tutuyorsunuz?

"İş te o gün kiş i kardeş inden, annesinden, babasından, eş inden ve çocuklarından kaç ar. O gün, herkesin kendine yetip artacak bir derdi vardır." (Abese 80:34-37) buyrulmaktadır.

Durum böyle iken Hoca Efendi nereden fırsat bulucak da sizi savunacaktır. Buna dair ayet veya hadis bulamazsınız. Ama bunun tam tersini ifade eden çok ş ey bulabilirsiniz.

Vanlı Hoca: Biz burada Hoca Efendi ile iyi geçiniyoruz ki, belki ahirette eteğinden tutanz, belki bize faydası dokunur.

⁶ Hasan Basri ÇANTAY, Kuranı Hakim ve Meal-i Kerim, İst. 1974, Nisa Suresi 60. Ayetin dipnotu.

Bayındır: Müslümanlar daima korku ile ümit içerisinde olmalıdır. Cehenneme gitme korkusu ve cennete gitme ümidi olmalıdır. Onun cennete gideceğini nereden biliyorsunuz ki, sizi de götürmesini bekliyorsunuz.

Sizin bahsettiğiniz ş efaattir. Fakat her namazın arkasından okuyup durduğumuz Ayete 'I-Kursi 'de "*O 'nun izni olmadan O 'nun katında ş efaat edecek olan da kimmiş "* buyurulmuyor mu? Siz Hoca Efendi 'yi razı etmeye uğraş acağınza Allahu Teala 'yı razı etmek için vakit geçerseniz olmaz mı?

"(Müş riklere) de ki: Allah 'tan baş ka tanrı saydığınız ş eyleri çağırın! Onlar ne göklerde ne de yerde zerre ağırlığına bir ş eye sahiptirler. Onların buralarda hiçbir ortaklığı yoktur, Allah 'ın onlardan bir yardımcısı da yoktur.

Allah 'ın huzurunda , kendisinin izin verdiği kimselerden baş kasının ş efaati fayda vermez. Nihayet onların yüreklerinden korku giderilince: Rabbiniz ne buyurdu? Derler. Onlar da: Hak olanı buyurdu, derler. O yücedir, büyüktür." (Sebe 34:22,23)

Kara Mustafa Hoca: Müftülükte bir müftü ile görüş mek istesen bile araya bir kapıcının girmesi , bir kiş inin seni müftüye takdim etmesi gerekir. Eğer araya kimse girmezse bir yetkiliyle, bir bakanla pat diye görüş ebilir misin? İş te Hoca Efendi de bizimle Allahu Teala arasında bir vesile, bir vasita olmaktadır.

Bayındır: Bu çok çirkin bir sözdür. Ayetinde bize ş ah damarımızdan daha yakın olduğu söyleyen Allahu Teala için bu söz nasıl söylenebilir.

Bu inanç insanı ş irke sokar. Ş irk zaten Allahu Teala ile kul arasında bir vasita koymanın ta kendisidir. Zümer suresi 'nde buna dikkat çekilmektedir:

"Dikkat et, balis din yalnız Allah 'ındır. O 'nu bırakıp kendilerine bir takım dostlar edinenler: Onlara, bizi sadece Allah 'a yaklaş tırsınlar diye kulluk ediyoruz, derler. Doğrusu Allah, ayrılığa düş tükleri ş eylerde aralarında hüküm verecektir. Ş üpbesiz Allah, yalancı ve inkarcı kimseyi doğru yola iletmez." (Zümer 39:3)

Bu tür inanış lardan lütfen vazgeçin. Çünkü ş eytan insanı hep bu metodla saptırmaktadır.

Hoca Efendi! Lütfen bana söyleyermisin, seni yaratan, besleyen, büyüten ve sana senden daha yakın olan Allah mı seni daha iyi tanır, yoksa ş eyh Efendi mi?

Kara Mustafa Hoca: Tabii ki, Allahu Teala daha iyi tanır.

Bayındır: Peki ş eyh Efendi senin neyini Allahu Teala 'ya anlatacak da seni ona tanıtacak?

3. Evliya 'nın Ruhaniyetinden Yardım İsteme

Ş eyh Efendi: Siz ne dersiniz deyin, biz Allah ile kullar arasında evliyallahın ve meş ayih-i izam hazeratının ruhlannın vasita olduğuna inanırız. Onların ruhaniyetinden istimdad eder, istianede bulunuruz.

Bayındır: Peki "*İyyake nestein*" (*yalnız senden yardım isteriz, Fatiba 1:5*) ayeti nerede kaldı? Günde kırk kere niçin bu ayeti okuyup duruyoruz?

Allahu Teala bir de ş öyle buyuruyor:

"Andolsun ki, insanı biz yarattık ve nefsinin ona ne fısıldadığını biliriz. Biz ona ş ah damarından daha yakınız." (Kaf 50:16)

Allahu Teala bize ş ah damarımızdan daha yakın olduğuna göre evliyallahın ve meş ayih-i izam hazeratının ruhları nerede boş luk buluyor da araya giriyorlar?

Ş eyh Efendi: İlahiyat Fakültesinden iki kız talebe geldi ve bana aynı ş eyi sordular. Dediler ki, Allahu Teala bize ş ah damarımızdan daha yakın olduğuna göre neden ş eyhler araya giriyorlar? Ben de dedim ki, siz Kur' an okuyor musunuz? "Evet" dediler. Dedim ki, Kur 'an-ı size kim okutuyor?" "Kur 'an hocası" dediler. Allah size Kur 'an hocasından daha

yakın değil mi, neden okutmuyorda Kur 'an öğrenmek için bir baş kasına ihtiyaç duyuyorsunuz? Diye sordum. "Tamam haklısın" dediler.

Bayandır: Eğer bu örneğinizle sizin öğretmenlik yaparak insanlara dinlerini öğretmeye vasıta olduğunuzu söylüyorsanız bu doğrudur. Bütün öğretmenler ve bütün ustalar insanların eğitim ve öğreniminin birer vasıtasıdır. Ama Allahu Teala ile kul arasında vasıta olma meselesiyle bunun bir alakası yoktur.

Ş eyh Efendi: Abdulkadir Geylani Hazretleri bir şiirinde buyuruyorlar ki, "Benim müridim dünyanın neresinde olursa olsun çağırıldığında yardımına koş arım."

Bayandır: Bu Kur 'an-ı Kerim 'in çok sayıda ayetine aykındır. Bunu nasıl kabul edebiliyorsunuz. Sıkışınca Allah 'tan baş kasından yardım isteniyor ve o yardıma koşuyorsa artık kim Allaha sığınma ihtiyacı duyar.

"(Onlar mı hayırlı) yoksa darda kalana kendine yalvardığı zaman karşılık veren ve (başındaki) sıkıntıyı gideren, sizi yeryüzünün hakimleri kılan mı? Allah 'tan başka bir tanrı mı var! Ne kadar da kıt düşünüyorsunuz!" (Neml 27:62)

Dua, küçüğün büyükten, güçsüzün güçlüden ihtiyacını istemesidir. Allahu Teala 'nın her şeye gücü yeter, ama biz aciziz. Dolayısıyla bütün isteklerimizi Allahu Teala 'dan istememiz gerekir. Çünkü Allahu Teala 'dan istememiz gerekir. Çünkü Allahu Teala 'nın onaylamadığı hiç bir istek, bir baş kası tarafından da yerine getirelemez.

Ahmet Efendi: İnsanlar birbirinden yardım talebinde bulunmuyorlar mı? Bu da Allah 'tan baş kasından yardım istemek olmaz mı?

Bayandır: Bazı şeyler insanların gücü dahilindedir. Birbirinden, yapabileceği bir yardımda bulunmasını talep etmek Allah 'tan baş kasına dua etmek olmaz. Peygamberimiz ve ashabi kiramın bu gibi davranışları olmuş tur. Kur 'anı Kerim 'de paylaşmayı teşvik etmektedir. Ama insanların insanların gücü dışında kalan şeyleri onlardan ve onların ruhaniyetinden istemek, yahut ölmüş bir kimseden bir yardım talep etmek Kur 'an 'a aykırı düşer. Bazı tarikatlarda iki şeyden bahsediliyor. Birincisi "istimdad" diğeri "ş efaat" 'tır.

İstimdad, yardım talebinde bulunmak demektir. Başımız sıkışıp bazı ruhanilerde yardım talebinde bulunduğumuz zaman onlar bu yardımı yapabilirlerse artık Allah 'a dua etmeye ne ihtiyaç kalır. Onun için sizin gibi inanan tarikat erbabı, başları sıkışınca "Ya Abdulkadir Geylani! Ya falan, Ya filan" diye çağırıda bulunuyorlar. Sizin müritleriniz de dahil, bir baş an elde ettikleri zaman Allah 'ın yardımıyla oldu demiyorlarda "Efendinin Allah katındaki değerinden oldu"⁷ diyorlar.

"Niye Allah 'ın yardımıyla oldu demiyorsunuz da Efendinin himmetiyle diyorsunuz?" diye sorulunca diyorlar ki, "Efendinin Allah katındaki değerinden dolayı Allah onun müritlerine yardım ediyor."

Putperestler de savaş tannısından ve diğerlerinden bir şey isteyince bilirlerdi ki, bu tanrıların kendilerine faydası ve zararı dokunmaz. Fakat onların temsil ettikleri ruhların Allah katında kıymetli olduğuna ve Allah 'ın onlar vastasıyla sunulan istekleri reddetmeyeceğine inanırlardı. Yani gene netice olarak Allah 'tan istediklerini zannederlerdi. Zaten Allah 'tan başka tannı edinme, bazı konularda manevi yardım görme ihtiyacından kaynaklanmaktadır. Bu hususta şöyle buyrulmaktadır:

"Onlar, yardım göreceklarını umarak Allah 'tan başka ilahlar edindiler. Halbuki ilahların onlara yardım etmeye güçleri yetmez, Aksine kendileri bunlar için yardıma hazır askerlerdir." (Yasin 36:74-75)

Ş eyh Efendilerin ahirette de ş efaat edip kendi müritlerini cennete götüreceklarine inananlar var. Size gönderdiğim yazıda diyorsun ki, "Ş eyhini ş efaatçı, aracı kıl ki seni sevinçle doldursun." Bu inancı reddeden bir çok ayetten biri de ş uduur:

⁷ Genelde Efendinin himmetiyle oldu diyorlar

"Rablerinin buhurunda toplanacaklarından korkanları onunla (Kur'an ile) uyar. Onların Rablerinden başka ne bir dost, ne de bir aracı vardır; belki sakınırlar." (En'am 6:51)

Allah kime ş efaat yetkisi verirse yalnız onlar, Allah'ın dilediği kimselere ş efaat edebileceklerdir.

"Allah, onların önlerindeki de, arkalarındaki de (yaptıklarını da, yapacaklarını da) bilir. Allah rızasına ulaşmış olanlardan başkasına ş efaat etmezler. Onlar, Allah korkusundan titrerler!" (Enbiya 21:28)

Müritler, efendiler sayesinde dünyada da ahirette de paçayı kurtarabilecekler ise onlar için efendilerini memnun etmek her şeyden önemli olur. Artık Allah'a yalvarma gereği büsbütün ortadan kalkar. Günümüzde tasavvufa yönelmiş bazı kişiler, şeyh Efendi gibi, Allah ile kendi aralarında yer aldığını vehmettikleri bir kısım ruhanilere sığınmaktadırlar. Ama bu tamamen batıl bir yoldur. Eğer tevbe edip hakka yönelmezseniz ahiretinizin çok kötü olmasından endişe ederim.

Hiz. Peygamber sas'e verdiği bir emirde Allahu Teala ş öyle buyuruyor: *"(Resulüm!) De ki: Ben ancak Rabbime yalvarırım ve O'na kimseyi ortak koşmam." (Cin 72:20)*

Ş u ayetleri dikkatle düşünelim:

"(Resulüm!) De ki: Allah'ı bırakıp da ileri sürdüklerinize yalvarın. Ne var ki onlar, sizin sıkıntınızı ne uzaklaş tirabilir, ne de değiş tirebilirler."

Onların yalvardıkları bu varlıklar Rablerine _hangisi daha yakın olacak diye- vesile ararlar; O'nun rahmetini umarlar ve azabından korkarlar. Çünkü rabbının azabı, sakınalacak bir azaptır." (İsra 17:56-57)

"De ki: Söylesenize! Allah'ı bırakıp taptığınız şeyler yeryüzünde ne yaratmış lar; göstersenize bana! Yoksa onların göklere ortaklıları mı vardır? Eğer doğru söyleyenlerden iseniz, bundan evvel (size indirilmiş) bir kitap yabut bir bilgi kalıntısı varsa onu bana getirin."

Allah'ı bırakıp da kıyamet gününe kadar kendisine cevap veremeyecek şeylere tapandan daha sapık kim olabilir? (Oysa) onlar, bunların tapmalarından habersizdirler." (Abkaf 46:4-5)

Ş irkle mücadelede bize örnek gösterilen Hiz. İbrahim ile ilgili ş u ayetler dikkatle düşünümelidir.

"Sizden de, Allah'ın dışında taptığınız şeylerden de uzaklaşıyor ve Rabbime yalvarıyorum. Umulur ki (senin için) Rabbime dua etmemle bedbaht (emeği boş a gitmiş) olmam."

Nibayet İbrahim onlardan ve Allah'tan başka taptıkları şeylerden uzaklaşıp bir tarafa çekildiği zaman biz ona İshak ve Yakub'u bağışladık ve her birini Peygamber yaptık.

Onlara rahmetimizden bağış ta bulduk; kendilerine baklı ve yüksek bir ş öbret nasıp ettik." (Meryem 19:48-50)

4. Tarikat Büyüklerin Sözleri

Ş eyh Efendi: Sen Abdulkadir Geylani'ye inanmıyorsan seninle konuşacağımız bir şey yoktur.

Bayındır: Abdulkadir Geylani bizim gibi bir insandır. Ona inanmak imanın ş artlarından değildir. Ama Kur'an-ı Kerim'e inanmak imanın ş artlarından dır.

Ben ş una inanıyorum ki, bu zatlarla ilgili olarak yapılan rivayetlerin yüzde dokzandan fazlası uydurmadır. Yukanda bahsettiğiniz ş iir de o uydurmalarından biridir. Allah'ın Peygamberi için milyonlarca hadis uyduran insanlar Abdulkadir Geylani için, Mevlana için, İmam Rabbani için uydurmalar da bulunmuş lur yok mu?

Sonra Kur 'an 'ın nassına aykırı olan bir sözü kim söylerse söylesin bunu bir müslüman nasıl kabul edebilir? Abdulkadir Geylani 'nin kendi gelip bu sözü söylese, bir bildiği vardır demez tereddütsüz redderiz. Çünkü yukarıdaki ayetlerin gösterdiği gibi Abdulkadir Geylani 'den naklettiğiniz şiir Kur 'an 'a açıkça aykırıdır. Biz ahirette Abdulkadir Geylani 'den değil, Kur 'an 'dan hesaba çekileceğiz.

5. Rabıta

Bayındır: Bir de rabıttan bahsediyorsunuz. Bunu öyle tarif ediyorsunuz ki, şi eyhe kulluktan başka bir şi ey anlaşılmıyor. Diyorsunuz ki, "Rabıta müridin mürşid-i kamilinin ruhaniyetiyle beraber, suretini kalp gözünün önüne getirerek hayal etmesi ve kalbiyle ondan yardım istemesinden ibarettir." Allah ile kul arasında şi eyhin ruhaniyeti ne arıyor? Neden şi eyh kitap ve sünneti bırakıyor da kendini öne alıyor? Yoksa şi eyh insanları kendine mi davet ediyor? Ayrıca Hz. Peygamber sas 'ın bir sahabeğine yaptırmadığı bir şi eyi siz müritlerinize nasıl yaptırırsınız? İslami kaynaklarda bunun bir delili var mıdır?

Ş eyh Efendi: Bunun bir delili vardır. Hz. Ebu Bekir ra kaza-i hacet için Efendimiz sas 'den hali bir yer bulamadığından, bu durumu efendimize şi ikayet etti. Efendimiz de ona ruhsat verdi.

Bayındır: Çok sevdiği kişinin insanın gözünün önünden gitmez. Ş air, sevgilisi için "Gündüz hayalimde, gece düş ümde" diyor. Hz. Ebu Bekir ra Peygamber sas ' i çok sevdiği için tuvalette bile aklından çıkaramadığını ifade etmektedir. Bunun sizin tarif ettiğiniz rabıtaya ne ilgisi var? Sizin tarif ettiğiniz rabıtaya sadece yukarıda okuduğumuz ayet delil olabilir. Önemli olduğu için ayeti tekrarlayalım.

"İyi bil ki saf din Allah 'ın dinidir. O 'nun berisinde bir takımlarını ilahlar edinenler şi öyle demektedirler: Biz onlara başka bir maksatla değil sadece bizi Allah 'a yaklaş tırsınlar diye kulluk ediyoruz. İşte Allah, onların aralarında tartış ıp durdukları şi eyde hükümünü verecektir. Allah yalancı ve gerçekleri örtüp duran kimseleri doğru yola sokmaz." (Zümer 39:3)

Bu ayet Kur'an-ı Kerim 'deki şi irki tanımlayan ayettir.

Ş eyh Efendi: Biz insanlara bize ibadet edin demiyoruz ki.

Bayındır: Rabıta sırasında mürit, mürşidinin ruhaniyetiyle beraber, suretini kalp gözünün önüne getirerek hayal ediyor ve kalbiyle ondan yardım istiyor. Ş eyhin ruhaniyetini hayal edip ondan yardım istemek, ondan istianede bulunmak ibadet değildir de nedir? Dua konusu yukarıda detaylı bir şi ekilde geçti. Hz. Peygamber sas: "*Dua ibadetin özüdür*"⁸ demiyor mu?

Bir gün Hz. Peygamber sas Mü 'min Suresinin 60. Ayetini okudu:

"Rabbınız buyurdu ki, bana dua edin, size icabet edeyim. Çünkü bana ibadeti bırakıp büyüklük taslayanlar aş ağılanarak cehenneme gireceklerdir."

Sonra Hz. Peygamber sas şi öyle buyurdu: "*Dua ibadetin ta kendisidir.*"⁹

İbn Abbas ra şi öyle buyurmuş tur: "*Duanız imanınızdır.*"¹⁰

Ş eyh Efendi: Rabıtanın kitaptan ve sünnetten delilleri vardır. Dört mezhep imamı da bunu kabul etmiş tir.

Bayındır: Bunu hep söylüyorsunuz ama hiç bir delil getiremiyorsunuz.

Rabıtayı, belirttiğiniz şi ekilde tarif eden ilk kişi 1776 'da doğup 18826 'da vefat etmiş olan Mevlana Halid Bağdadi 'dir. Ondan önce yaş amış olan ehli sünnetten hiç kimse böyle

⁸ Tirmizi, Dua 1, 3371 nolu hadis

⁹ Tirmizi, Dua 1, 3372 nolu hadis

¹⁰ Buhari, İman 2

bir rabita tarifi yapmamış tır. Rabita, Nakşibendi tarikatı dışındaki tarikatlarda da kabul görmemiş tır.

Mevlana Halid, Bağdatlı 'dır ve Risale-i Halidiyesi 'ni Arapça yazmış tır. Ne hikmetse bu kitabın Arapça nüshası kütüphanelerimizde bulunmamaktadır. Bu tarifi Mevlana Halid 'in kendi mi yapmış tır, yoksa onun kitabına sonradan mı eklenmiş tır, bu da şüphelidir. Kendi yazmış olsa bile Kitap ve Sünnete aykırı bir sözü kabul etmemiz söz konusu olamaz. Çünkü Hz. Adem 'i as yanılitan şeytan Mevlana Halid 'i de yanılabilir. Zaten Allahu Teala hazretleri şeytanın peygamberlere dahi vesvese verdiğini beyan etmiş tır. Cenabı Hakk şöyle buyuruyor:

"(Ey Muhammed!) Biz, senden hiçbir resul ve nebi göndermedik ki, o, bir temennide bulunduğunda, şeytan onun dileğine ille bir de (beş eri arzular) katmaya kalkışmasın. Ne var ki Allah, şeytanın katacağı şeyi iptal eder. Sonra Allah, kendi ayetlerini (lafız ve mana bakımından) sağlam olarak yerleş tirir. Allah, hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir." (Hac 22:52)

Allahu Teala peygamberine vahyederek vesveseyi gideriyor ama insanlar için böyle bir garanti vermiyor. Artık vahiy kapısı kapanmış tır. Şeytanın vesvesesine alet olmamak için bir kişinin görüş ü, ancak kitap ve sünnete uyarsa kabul edilebilir, yoksa reddedilir. Bütün İslam uleması öyle söylemiş tır.

6. Allah 'ın Şeyhlerde Tecelli Etmesi

Şeyh Efendi: (Kendi alnını göstererek) Şeyhlerin alnı aynadır. Orada Cenabı Hakk tecelli eder.

Bayındır: Tecelli etmek, görünmek demektir. Allahu Teala bir insanda nasıl tecelli eder? Bunun delili nedir?

Şeyh Efendi: Delil şudur: Allahu Teala şöyle buyuruyor: **"Musa, tayin ettiğimiz vakitte (Tur-i Sina 'ya) gelip de Rabbi onunla konuşunca "Rabbim, bana kendini göster, seni göreyim dedi" dedi. (Rabbi) "Sen beni asla göremezsin. Fakat şu dağa bak, eğer dağ yerinde durabilirse sen de beni göreceksin." buyurdu. Rabbi o dağa tecelli edince dağı paramparça etti. Musa da baygın düş tü. Ayılınca dedi ki: "Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim, sana tevbe ettim ve ben inananların ikliyim." (Araf 7:143)**

Allahu Teala bir dağa tecelli ettiğine göre bir insana tecelli edemez mi?

Bayındır: Allah 'ın bir insana tecelli etmeyeceği, yani bu dünyada bir insana görünmeyeceği yukarıdaki ayette açıkça belirtilmiş tır.

Ahmet Efendi: Allah ağaca tecelli etmiş tır, neden bir insana tecelli etmesin?

Bayındır: Allahu Teala Hz. Musa as 'a "Sen beni asla göremezsin" dediğine göre artık biz ne söyleyebiliriz? Hz. Peygamberin as dahi Allahu Teala 'yı görmediğini biliyoruz. Böyle bir iddia Kur 'an 'a ve Sünnet 'e açıkça aykırı düş er.

Siz çok farklı bir iddiada bulunuyorsunuz. Şeyh efendi alnını göstererek, "Şeyhlerin alnı bir aynadır, orada Cenabı Hakk tecelli eder, yani Allah orada gözükür." diyor.

Şeyh Efendi: İş te şeyh dağ yerinde, mürid de Musa as makamındadır.¹¹

Bayındır: Bu ne biçim delil getirme, ne biçim kıyastır? Allahu Teala dağda tecelli etmedi ki, dağa tecelli etti. Eğer dağda tecelli etmiş olsaydı dağın parçalanmaması ve Hz. Musa 'nın O 'nu dağda görmesi gerekirdi. Ayete açıkça aykırı olmasına rağmen farzedelim ki, sizin dediğiniz doğrudur ve Allahu Teala dağa tecelli etmiş tır. Siz kendinizi dağa nasıl kıyaslayabileceksiniz? Böyle kıyaslara kıyas maa 'l-fank, yani ilgisiz şeyleri birbirine benzetmek demektir. İnsanlar dağ arasında , insanlar ağaç arasında nasıl bir benzerlik buluyorsunuz ki,

¹¹ Müridin şeyhi önünde cezbeye gelip baygın düş mesi böyle bir ş artlanmadan dolayı olsa gerektir.

dağ ile ilgili olarak inmiş bir ayetin hükmünü bir insana taşıyorsunuz. Bir an benzetmenin doğru olduğunu kabul etsek bile varılacak hüküm, böyle bir tecelliden sonra şeyhin parçalanıp yok olması olmaz mı?

Çünkü Allahu Teala'nın gücünden ve kudretinden bahsetmiyoruz. Burada yapılan benzetmenin tutarlı bir tarafının olmadığından bahsediyoruz.

Ayrıca bu özel bir olaydır, bunun kıyaslanacağı bir şey yoktur. "Ala hilafı'l-kıyas vaki olan şey saire mekisun aleyh olamaz"¹² diye bir kaidemiz vardır. Yani olağan dışı bir olaya benzetme yapılarak bir hükme varılamaz.

Şeyhin dağa, Hz. Musa'nın müride benzetilmesine gelince doğrusu bunun hangi mantıkla ileri sürüldüğünü anlamak mümkün değildir. Şeyhi Hz. Musa'ya benzetmek isterseniz bunu bir yolu olur. Çünkü insan olma bakımından Hz. Musa ile şeyhi ortak yönleri vardır. Dağ ile şeyhin neyi birbirine benziyor anlayamadım.

Vanlı Hoca: Tecelli meselesine niye yanlış değerlendiriyorsunuz? Bu, şeyh Efendinin bütün davranışlarıyla müridlerine örnek haline gelmesinden başka bir şey değildir.

Bayındır: Yani Allah'ın şeyhin bedenine girdiğini mi söylemek istiyorsunuz?

Vanlı Hoca: Hayır, asla öyle demek istemiyorum. Şeyhin her haliyle müridlerine örnek olmasından bahsediyorum.

Bayındır: Örnek olması için Allah'ın şeyhin alınında gözükmesine ne ihtiyaç var?

Sonra bazı tasavvufi kitaplarda daha ileri gidilerek Allah'ın zati ve subuti sıfatlarının şeyh efendide gözükteği ifade edilmektedir. Bu nasıl kabul edilebilir? Bu durum sizde de var, siz de aynı iddiaları tekrarlayıp duruyorsunuz.

7. Gaybı Bilme

Bayındır: Medine-i Münevvere'de hacılarla sohbet ederken gaybı Allah'dan başka hiç kimsenin bilemeyeceğinden bahsettim. Daha sonra şeyh Efendinin müritlerinden olan bir hacı hanım demiş ki, "Hoca Efendi söylüyor ama ben biliyorum ki, benim şeyhim gece yatakta kaç kere sağa sola döndüğümü bile bilir."

Şeyh Efendi: (Birden ileri atılarak) Allah bildirirse bilemez mi? Allah'ın buna gücü buna yetmez mi?

Bayındır: Bu sözünüz iki bakımdan yanlış tir.

Birincisi: Allah'ın kudretiyle delil getirilemez. Çünkü Allah'ın kudretinin yetmediği bir şey yoktur. Allahu Teala dilerse Hz. Peygamberi cehenneme, şeytanı da cennete koyamaz mı? Allahu Teala'nın buna gücü yetmez mi?

Şeyh Efendi: Elbette yeter.

Bayındır: Peki Allahu Teala bunu yapacak mı? Elbette yapmayacak. Çünkü bize, şeytanı ve yardımcılarını cehenneme koyacağını Hz. Peygamber sas'î de cennette makamı mahmud denen en üst mertebeye getireceğini bildirmiş tir.

İkinci olarak: Allahu Teala Kur'an-ı Kerim'de gaybı kimseye bildirmeyeceğini beyan ediyor; sözünüz bir de o bakımdan yanlış tir.

Şeyh Efendi: Allahu Teala şöyle buyuruyor: "***O bütün görülmeyenleri bilir. Sırlarına kimseyi muttali kılmaz. Ancak dilediği rasul bunun dışındadır.***" (Cin 72/26-27)

Ahmet Efendi: Evliyaullah Rasulallah'ın halifesidir.

Bayındır: O ayetler Peygamber sas'e vahyin geliş i ile ilgilidir. Doğru olması için ayetlerim tamamını okunması gerekir.

"O bütün görülmeyenleri bilir. Sırlarına kimseyi muttali kılmaz. Ancak (bildirmeyi) dilediği peygamber bunun dışındadır. Çünkü O, bunun önünden ve ardından gözcüler salar,

¹² Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye m.15

ki böylece onların (peygamberlin), Rablerinin gönderdiklerini hakkıyla tebliğ ettiklerini bilsin. (Allah) onların nezdinde olup bitenleri çepeçevre kuşatmış ve her şeyi bir bir saymış tır(kaydetmiş tir)." (Cin 72/26-28)

Ş eytan insanın yanına melek kılığında gelip ona gaible ilgili bir kısım bilgiler verdiğini söyleyebilir. Peygamberin, kendine gelenin melek olduğundan ve ona ş eytan vesvesesi karşı madığundan emin olması gerekir. Onun için Cenabı Hakk, vahiy esnasında peygamberin etrafına melekler dizerek ş eytanın ona yaklaş masını engeller ve peygamber de kendine gelen bilginin ilahi olduğundan emin olur. Ş imdi bu durumun her hangi bir insan için meydana geldiğini söylemeye imkan var mıdır?

Vanlı Hoca: İlhama inanıyor musun? Her ne kadar baş kasını bağlamasada ilham denen bir ş ey vardır.

Bayındır: Ş üphesiz ilham vardır. Eğer Allah 'ın ilhamı olmasa insan oğlu ilerleyemez. Sonra ilham ş eyhlere ve müslümanlara has bir olay değildir. Kafirlerle de ilham edilir. Bütün ilmi geliş meler ve keş ifler Allah 'ın ilhamıyla olur.

8. Ş eyhlerin Vahiy Alması

Ş eyh Efendi: Allahu Teala Hz. Musa 'nın annesine vahyetmedi mi? Ayet-i kerimede ş öyle buyuruluyor:

"Musa 'nın annasına: Onu emzir diye vahyettik." (Kasas 28:7)

Ahmet Efendi: Allahu Teala arya bile vahyetmiş tir, insana niye vahyetmesin.

Bayındır: O ayetlerde geçen vahiy kelimeleri ilham anlamındadır. Bu tavırınızla siz çok tehlikeli bir çerçeve çizdiniz. Önce Ş eyh Efendi 'yi Hz. Peygamber sas 'ın varisi yaptınız. Sonra ona vahiy geldiğini ifade etmek istediniz. Sonuç olarak ş eyh efendi, Allahu Teala 'nı gaybını bildirdiği peygamberler gibi olup çıkverdi. Halbuki, peygamberler gaybı bilmezler.

Allahu Teala Hz. Peygamber sas 'e ş öyle söylemesini emrediyor:

"De ki: Ben size, Allah 'ın hazineleri benim yanımdadır demiyorum. Ben gaybı da bilmem. Size, ben bir meleğim de demiyorum. Ben, sadece bana vahyolunana uyarım. De ki: Kör ile gören biç bir olur mu? Hiç düş ünmez misiniz?" (En 'am 6:50)

9. Peygamberlere Varis Olma

Ş eyh Efendi: Evliyaullah Peygamberin varisidir. Peygamberlere olan ş eyler onlara da olur.

Bayındır: Peygambere varis olma meselesinin iyi anlaş ılmadığı görülüyor. Bilindiği gibi eskiden peygamberlik halkası kopmadan devam ederdi. Mesela Hz. İbrahim as, Hz. Lut as 'ın amcası, Hz. İsmail ve İshak as 'ın babası, Hz. Yakup as 'ın dedesi idi. Aynı yerde birkaç peygamberin olduğu da olurdu. Hz. Yahya as Hz. Zekeriya as 'ın oğludur ve Hz. İsa as 'dan 10 yıl büyüktür. Bunların üçü de Kudüs 'te yaş amış peygamberlerdir. Geçmiş devirlerde insanların karşı sında, onları Allahu Teala 'nın yoluna çağırın, mucizeler gösteren ve kendisine inanmaya davet eden peygamberler eksik olmuyordu. Hz. Peygamber sas 'ın dünyaya ş eref vermesinden önce bir süre peygamberlik kesilmiş ti. Sonra peygamberlerin sonuncusu olarak Hz. Muhammed sas dünyayı nurlandırmış tir.

Peygamberlerin mucizeleri vardır. Mucize bir ş ahsın peygamber olduğunu isbat belgesidir. Bu sebeple bir peygamberden mucize istenmesi yadırganacak bir ş ey değildir. O peygamber ölünce Allahu Teala yeni bir peygamber gönderiyor ve o yeni peygamber yeni mucizelerle kendinin hak peygamber olduğunu isbatlıyordu.

Hız. Peygamber sas 'in mucizesi Kur 'an-ı Kerim 'dir. Kur 'an ile muhatap olan herkes onu getiren kiş inin bir peygamber olamsı gerektiğini anlar. Çünkü o, bir insanın yazabileceği bir kitap değildir. Bu aynen Hız. İsa as 'ın Allahu Teala 'nın izniyle ölüleri diriltmesi, kuş heykeli yapıp Allahu Teala 'nın izniyle üfürünce canlı bir kuş haline gelmesi; Hız. Salih as 'ın Allahu Teala 'nın izniyle kayadan bir deve çıkarması gibi insanı etkileyen bir mucizedir. Ama kuş un uçmasından, dirilen kiş inin tekrar ölmesinden ve devenin kesilmesinden sonra gelen insanlar için artık bunlar birer mucize olma özelliğini yitirmiş , tatlı birer hikaye halini almış olur. Yani bunlar devamlılığı olan mucize değildir.

Ama Kur 'an-ı Kerim 'in mucizeliği sürekli dir. Onun dünyanın neresinde, kim okur ve manasını anlarsa bunun bir insan eseri olmayacağını ve onun getiren kiş ininin de bir peygamber olması gerektiğini kavrar. Allahu Teala Kur 'an-ı Kerim 'i korumayı bizzat üstlenmiş olduğundan artık kıyamete kadar Kur 'an mucizesi devam edecektir. Hız. Peygamber sas 'e inanma mecburiyeti de onunla birlikte devamlı olacaktır. Bu sebeple artık tekrar bir peygamberin gelmesine ihtiyaç kalmamış tır.

İş te Hız. Peygamber sas 'e varis olacak ulemanın yapacağı şey, Hız. Peygamber sas 'e vahyedilmiş olan Kur ' an 'a ve vahyi gayri metluv olan Hadis-i ş eriflere uymak ve Kur 'an-ı Kerim 'e açıklayarak insanları ona ve onu getiren peygambere inanmaya çağırmaktır. Peygamber sas 'e varis olan kiş ilerın mucize veya keramet göstermelerine ihtiyaç yoktur. Çünkü insanları kendilerine inanmaya çağırmıyorlar ki böyle bir şey ihtiyacı olsun. İnsanları davet ederken ihtiyaç duyacakları mucize zaten ellerinde vardır. O Kur 'an 'dır.

Onların görevi kendilerini peygamber makamına koymak değildir. Eğer Kur 'an 'ın dış ına çıkarlarsa o zaman peygambere varis olma kimliğini kaybetmiş olurlar. Ama görüyoruz ki, bazı şeyhler kendilerini öne çıkarıyor, peygamberlik makamından ötesine talip bulunuyorlar. Tecelli olayında, dağın ve Hız. Musa ancak müritler makamında kalabiliyor.

Sıradan bir müslüman olmak, diğer müslümanlar gibi ibadetlerinizi yapıp iş lerinize devam etmek neyinize yetmiyor ki, kendinizi Allah ile kul arasında bir makam tayin etme ihtiyacını duyuyorsunuz?

Ahmet Efendi: Biz şeyhmizi bir insan olarak kabul ediyoruz, ama farklı bir insan. O diğer insanlar gibi değildir.

Ş eyh Efendi: Allahu Teala ayette: "*De ki, hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?*" diye buyurmuyor mu?

Bayındır: Tamam, bir öğretmen olarak, bir hoca olarak saygı görün. Çünkü iyi bir şeyh, iyi bir öğretmendir. Devamlı bilgilerini tazeleyen, bilmediklerini öğreten, yaş ayş la örnek olmaya çalış an bir öğretmen olmalıdır. Allah ile kul arasında bir kısım manevi makamlarda nereden çıktı?

Neden siz kendinizi öne sürüyor ve insanların size bağlanmasını istiyorsunuz? Bu davranış ınızın sonucunda kendilerinde bir takım üstünlükler olduğunu zannetmeye baş lıyorsunuz. Kendinizi öne sürdüğünüz için size inanan insanlar sizi kutsallaş tırmaya çalış ıyorlar. Madem ilmi üstünlükten bahsediyorsunuz, şeyimdiye kadar hangi İslam alimi böyle bir iddiada bulunmuş tur? Hangi sahabinin böyle bir davranış ı vardır?

10. Batın İlimi

Ş eyh Efendi: Ş eyhlerin sahip olduğu ilim batın ilmidir. Bu herkese verilmemiş tir. Ebu Hureyre ra şöyle demiş tir: "*Ben Resulallah sas 'den iki kab dolusu ilim aldım. Bunlardan birini size naklettim. Diğerini de nakletmiş olsaydım boynumu vururdunuz.*"¹³ İş te ilmimiz bu ilimdir.

¹³ Buhari, İlim 42

Bayındır: Ebu Hureyre ra 'nun naklettiği ilmi kimden aldınız? Kaynağı, delilleri ve dayanağı olmayan şey nasıl ilim olabilir?

Şeyh Efendi: Kehf Suresi 'nde geçen Hz. Musa as ile Hz. Hızır as 'ın arkadaşlığı sırasında Hz. Musa olayların gerçek yüzünü göremediği için itiraz etmiş ti. Hızır as 'ın ilm-i ledünnü olduğu için meselelerin iç yüzüne vakıf oluyordu. Ayette "**Ona, kendi katımızdan bir ilim öğretmiş tik.**" (**Kehf 18:65**) buyrulmaktadır. İş te ilm-i batın, ilm-i ledün bu ilimdir.

Bayındır: Hz. Hızır as 'la beraber olan Hz. Musa as bu ilmi öğrenemiyorda siz nereden öğrenebiliyorsunuz? Hz. Hızır as 'a öğretilmiş olan bu ilmin size de öğretildiğinin delili nedir?

Şeyh Efendi: Ebu Hureyre ra 'nun sözü nedir?

Bayındır: Ebu Hureyre ra 'nun az önce geçen sözünü kastediyorsunuz. Onun nesi delildir? Şu aş ağıdaki nakilleri dikkatle değerlendirin de lutfen kendinizi bir takım hayallere kaptırmayın. Bir kişinin daha faziletli olması, görüş ünün daha isabetli olduğu anlamına gelmez. Ashabın en faziletlisi Hz. Ebu Bekir ra 'dur. Aş ağıdaki olayda Hz. Peygamber sas 'ın, bir konuda Hz. Ebu Bekir ra 'nun görüş ünün tercih ettiği fakat bunun yanlış olduğunun ortaya çıktığı görülmektedir.

Hz. Ömer ra anlatıyor: "Bedir Savaşı 'nda esirler alınınca Hz. Peygamber sas Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer 'e "Bu esirlerle ilgili görüş ünüz nedir?" diye sordu. Hz. Ebu Bekir ra dedi ki: "Ey Allah 'ın nebisi, bunlar amca oğullarımız ve soydaş larımızdır. Onlardan fidye almanı uygun görüyorum; böylece kafirlere karşı güçlenmiş oluruz. Belki Allahu Teala ileride onlara müslüman olmayı nasip eder."

Hz. Peygamber sas "Senin görüş ün nedir Hattaboğlu" diye sordu. Dedim ki, "Hayır, vallahi ya Rasulallah, ben Ebu Bekir 'in görüş üne katılmıyorum; benim görüş üm ş uduur; izin ver onların boyunlarını vuralım. Akil 'i (kardeş i) Ali 'ye bırak boynunu vursun, ş u akrabamı da bana bırak boynunu vurayım. Çünkü bunlar küfrün liderleri ve ileri gelenleridir."

Hz. Peygamber sas Ebu Bekir ra 'nun görüş ünü benimsedi, benim görüş ümü benimsemedi. Ertesi gün geldim bir de gördüm ki Hz. Peygamber sas ile Ebu Bekir ra oturmuş ağlıyorlar. Dedim ki: "Ya Resulallah, söylesene, sen ve arkadaş ın niçin ağlıyorsunuz? Eğer ağlamaya değer görürsem ben de ağlarım, eğer ağlamaya değer görmezsem sizinle ağlar gözükürüm." Hz. Peygamber sas buyurdu ki: "Arkadaş larının fidye alınması yolunda bana sundukları görüş e ağlıyorum. Çünkü onlara azabın ş u ağaçtan daha yakın bir ş ekilde geldiği bana gösterildi. **"Yeryüzünde düş manını ezmedikçe hiç bir peygamberin esirler alması doğru olmaz. Siz geçici dünya malını istiyorsunuz. Halbuki Allah öbür dünyayı diliyor. Allah güçlüdür, bakimdir. Eğer daha önceden Allah tarafından verilmiş bir hüküm olmasaydı aldıklarınızdan ötürü size azab dokunurdu."** (**Enfal 67:68**)¹⁴

Demek ki, olayların arkasındaki gerçeği Hz. Peygamber sas de Hz. Ebu Bekir ra da görememiş tir. Çünkü bunların her ikisinde insandır ve faziletli olmaları yanılmalarna mani olmaz.

Ne kadar üstün bilgiye ve fazilete sahip olursa olsun herkesin yanılabilceği dş üncesi her görüş ün tenkide tabi tutulmasına yol açmış ve İslam 'da ihtilafli her meselenin daima Kitap ve Sünnet ış ığında çözülmesine sebep olmuş tur.

Hz. Ömer ra minberden ş öyle seslenmiş ti: "**Ey insanlar, Hz. Peygamber sas 'ın görüş ü doğru idi. Çünkü Allah Taala ona gerçeği gösteriyordu. Bizim görüş ümüz ise sadece zan ve sorumluluk altına girmekten ibarettir.**"

Hz. Ebu Bekir ra bir konuda Allahu Teala 'nın kitabında ve Hz. Peygamber sas 'ın Sünnetinde bir hüküm bulamazsa kendi görüş üne göre ictihad yapar ve ş öyle derdi: "**Bu benim görüş ümdür. Doğruysa Allah 'dandır. Yanlış ise bendendir. Allahu Teala 'nın beni bağış lamasını dilerim.**"

¹⁴ Müslim, Cihad 58

H. Ömer 'in katibi "Bu, Allah 'in ve Ömer 'in görüş üdür." Diye yazınca H. Ömer dedi ki, *"Ne kötü söz söyledin; de ki, Ömer 'in görüş üdür, eğer doğruysa Allah 'tan yanlış sa Ömer 'dendir."*

H. Ömer ra bir kiş iyle karşılaş mış ve ona, ne var ne yok diye sormuş , o da Ali ve Zeyd ş öyle bir hüküm verdiler demiş ti. Bunun üzerine H. Ömer, "Eğer ben olsaydım ş u ş ekilde hükmederdim" dedi. Adam dedi ki, "Senin hükmetmene ne engel var, yetki senin elindedir." H. Ömer ra dedi ki, "Senin meseleni eğer Allah 'in kitabına ya da Rasulallah sas 'in hükmüne dayandırsaydım bunu yapardım. Ama meseleni görüş e dayandıramıyorum, görüş belirtme hakkı ortaktır. Benim görüş üm Ali 'nın ve Zeyd 'in görüş ünü değersiz hale getirmez."¹⁵

Ebu Yusuf ve Hasan b. Ziyad, Ebu Hanife 'nün ş öyle dediğini nakletmiş ler: *"Bizim ş u ilmimiz bir görüş tür. Kim bundan daha güzelini getirirse kabul ederiz."*

Ma 'n bin İsa el-Kazzaz demiş tir ki, İmam Malik 'in ş öyle dediğini iş ittim, *"Ben sadece bir insanım, bata yaptığım da olur, doğruyu bulduğum da. Görüş üm üzerinde düş ünün, kitap ve sünnete uygun olanı alın, kitap ve sünnete uygun olmayanı da bırakın."*¹⁶

İmam Malik sık sık ş öyle söylerdi: *"Bizimkisi bir zandan ibarettir. Kesin bir kanaate varamayız."*¹⁷

Ahmed bin Hanbel 'in ş öyle dediği rivayet edilmiş tir: *"Ş afi 'nin görüş ü, Malik 'in görüş ü, Ebu Hanife 'nin görüş ü, bunların hepsi bana göre bir görüş tür ve benim yanımda aynı değerdendir. Delil sadece nakiller (Kitap, Sünnet ve İcma) dır."*¹⁸

Yukarıda geçen H. Ebu Bekir, H. Ömer, Ebu Hanife ve Ahmed bin Hanbel batın ilmine sahip değillerdi. Çünkü onlardan hiç biri olayların arkasındaki gerçeği görebildiği iddiasında olmamış tir. Aksine böyle bir durumun olmayacağını açıkca ortaya koymuş lardır. Bedir esirleri olayında, vahiy gelmediği zaman H. Peygamber sas 'in de aynı durumda olduğu bize gösterilmektedir. Ama sizler çok aş ın gidiyor, H. Musa ve Hızır olayında H. Musa 'nın ve H. Hızır 'in davranış larını yanlış değerlendirmesinden hareketle sizin H. Hızır gibi olayların arka planını görebildiğinizi ve H. Musa 'nın H. Hızır 'a yaptığı itirazlar gibi size itiraz edilmemesi gerektiğini konuş malarınızda tekrarlayıp duruyorsunuz. Bu batıl düş ünceleri ne zaman terkedeceksiniz.

11. Bazı Tasavvuf Kitapları

Bayındır: Tasavvufi bir tefsir olmak üzere yazılmış Ruh 'ul Furkan tefsirinde çok hatalar ve hurafeler vardır. Onların ayıklanması mümkün gözüküyor.

Ahmet Efendi: Oradaki bilgilerden her birisi güvenilir kaynaklarda nakledilmiş tir.

Bayındır: Kaynak gösterilen kitapların bir çoğu ortada yoktur. Hurafelerle dolu bir kısım kitapların, batıl iddialarının ardından verdikleri kitap isimleri kaynak gösterilmiş tir. Bu, gece odun toplayan kiş inin davranış ıdır. Toplanan odunlar arasında zehirli bir yılanın olabileceği düş ünülmemiş tir. Yapılan nakillerden bir örnek vereyim:

Yusuf Suresi 'nin 24. Ayetinde ş öyle buyuruluyor:

"Andolsun ki, kadın ona meyletti. Eğer Rabbinin burhanını görmeseydi o da kadına meyledecekti..."

Bu ayetin tefsirinde ekseri müfessirler, Allah dostlarının tasarruf ve imdadını (gücünü ve yardımını) açıklamış tırlardır. Müfessirlerden Keş ş af doğruluktan ayrıldığı ve itizal (Mutezile

¹⁵ İbnu 'l Kayyim el-Cevziyye, İlamu 'l Muvakkil, Beyrut 1407/1987 c.1, s. 54

¹⁶ a.g.e c.1, s.75

¹⁷ a.g.e c.1, s.76

¹⁸ a.g.e c.1, s.79

Mezhebinin) görüşleriyle vasıflandığı halde Yakup as'ın ruhaniyetinin, şaşkınlığından parmaklarını ısırması olduğu halde Yusuf as'a gözükerek "O kadından sakın" dediğini açıklamıştır.¹⁹

Şimdi olayın gerçeğine, Keşşaf tefsirinde ne dendiğine bakalım: "Ayette geçen burhan ş u ş ekillerde de açıklanmıştır:

Yusuf as bir ses duydu, "Aman kadına yaklaşma!" diye, ama aldırmadı. İkinci kez duydu, beriye çekildi ama Hz. Yakup as parmaklarını ısırması halde görünceye kadar bir şeyden etkilenmedi..."

Keşşaf'ta bu görüş sahipleri için aynı ş u ifadeler yer almaktadır:

"Bu ve bunun gibi şeyler hurafeci zorbalının tutundukları şeylerdir. Allahu Teala'ya ve peygamberlerine iftira bunların dini olmuş tur..."²⁰

Eğer Keşşaf tefsirinde bir kere göz gezdirilseydi bu sözün tefsir alimlerine ait olmadığı görülür ve o çirkin ifade oraya alınmazdı. Ama ş u nakli Keşşaf tefsirinin kendinden değil hurafelerle dolu kitaplardan alındığı için bu duruma düşülmüştür. Bunu Yusuf Suresinde bulunan başka ayetlere de aykırı olduğu hiç mi düşünülmedi? Bir ayette şöyle buyruluyor:

"(Yakup) Onlardan yüz çevirdi ve kederini içine gömerek "Vah Yusuf 'um vah!" dedi. Üzüntüden iki gözüne de ak düştü." (Yusuf 84)

Bu olay, Hz. Yusuf'un, Mısır'a gelen ve henüz kendini tanımamış olan kardeşleri arasından Bünyamin'i uydurma bir hırsızlık olayı bahanesiyle alıkoymasından sonra olmuş tur. Alıkoyanın Hz. Yusuf olduğunu bilemediğinden Bünyamin'in kaybıyla Hz. Yakub'un üzüntüsü daha da artmıştı. Eğer Hz. Yakup oğlu Yusuf'un Mısır'da olduğunu bilseydi böyle üzülür müydü?

Tasavvufa ilgili olarak elimizde bulunan kitapların bir çoğunda böyle batıl, hurafe ve uydurma şeyler bulunmaktadır. Bu gibi şeyler, Kur'an ve sünnete göre tenkid edilip sorgulanmadığı için kaş yapalım derken göz çıkarılmaktadır. Bu davranış devam ederse tasavvufun en büyük düşmanı sizler olacaksınız çünkü bunu hurafelerle dolu bir sistem olarak takdim etmeye devam ederseniz tasavvufun İslam ile ilgisi bu günkü hristiyanlığın gerçek hristiyanlıkla ilgisi gibi olacaktır.

Sonuç

Son olarak şunun bilinmesini isterim ki, tarikata da tasavvufa da karşı çıkmıyorum. Benim karşı çıktığım tarikat ve tasavvuf şeysiyesi altına sokulan hurafeler ile Kur'an ile sünnete açıkça aykırı olan davranışlardır. Bu davranışlar hangi ad altında yapılırsa yapılsın, bunlara karşı çıkmak her müslümana farzdır.

Bir hocanın etrafında toplanıp bir gurup oluşturmak, Kur'an ve sünnete uygun olarak İslam'ı yaşama sadece takdir edilecek bir davranıştır. Böyleleri, kendi hocalarına bir takım manevi makamlar vermeye, onu Allah ile kendi aralarında vesile ve vasıta kılmaya, insanları Kitap ve sünnete çağırma yerine hocalarına bağlanmaya çağırırlarsa işte bunu kabul etmek mümkün olmaz.

Soruları hazırlayıp cevapları münazara eden:

Diyanet İşleri Başkanlığı İstanbul İl Müftülüğü Fetva Dairesi Başkanı
Doç. Dr. Abdullaziz BAYINDIR

Yayına hazırlayan:

Ebu Abdullah

¹⁹ Ruh 'ül Furkan, c.2, s.65,66

²⁰ Mahmut b. Ömer ez-Zemahşeri, el-Keşşaf, c.1, s.467, el-Matbaat'uş Şarkıyye